

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 20

วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 73

16 มิถุนายน 2557

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 56100101 วันที่ยื่นคำขอ 25 มิถุนายน 2556
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่นครพนม
รายการสินค้า ลิ้นจี่
ผู้ขอขึ้นทะเบียน จังหวัดนครพนม
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดนครพนม (หลังใหม่) ถนนอภิบาลบัญชา ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ลิ้นจี่นครพนม (Nakhonphanom Lychee หรือ Litchi) หมายถึง ลิ้นจี่พันธุ์นพ.1 ที่มีเปลือกสีแดงอมชมพู ผลขนาดใหญ่ ทรงรูปไข่ เนื้อผลแห้ง สีขาวขุ่น รสชาติหวานอมเปรี้ยว ไม่มีรสฝาด ซึ่งปลูกในเขตพื้นที่ตำบลขามเฒ่า ของอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ลิ้นจี่ : นพ.1 ชื่อทางวิทยาศาสตร์ Litchi Chinensis Sonn. วงศ์ Sapindaceae

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง เป็นรูปไข่ ใหล่ผลกว้าง ปลายผลมน ขนาดผลโต 4.00 – 4.50 เซนติเมตร กว้าง 3.7 เซนติเมตร น้ำหนักผล 25 – 30 กรัม/ผล
- เปลือกผิว มีเปลือกสีแดงอมชมพู ผิวขรุขระไม่เรียบ หนามทุ่และห่าง เห็นร่องขาดชัดเจน
- เนื้อ เนื้อผลแห้ง มีสีขาวขุ่น ปริมาณเนื้อร้อยละ 67 - 68
- รสชาติ หวานอมเปรี้ยว ความหวานไม่ต่ำกว่า 18 องศาบริกซ์

2. กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) มีระยะห่างระหว่างต้นและแถว 8 x 8 – 10 x 10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (2) หลุมปลูกขนาด กว้าง ยาว ลึก 50 x 50 x 50 เซนติเมตร ถ้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินน้อย ให้ทำหลุมมีขนาดกว้างขึ้น รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 10 – 20 กิโลกรัม หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (3) นำกิ่งพันธุ์ลงปลูกกลางหลุม กลบดินโดยรอบ กดให้แน่น บังด้วยร่มเงา รดน้ำพอเหมาะ

(4) การตัดแต่งกิ่งให้ทำหลังเก็บเกี่ยวผลแล้ว โดยตัดแต่งกิ่งเป็นทรงพุ่มโปร่ง ให้ตัดกิ่งที่ฉีกหัก กิ่งที่คาดว่าไม่ออกผลแล้ว กิ่งที่ไม่แข็งแรง กิ่งที่เป็นโรคแมลงทำลาย กิ่งแห้งกิ่งกระโดง โดยตัดให้ชิดโคนกิ่ง แล้วทาด้วยปูนขาวหรือสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา

การเก็บเกี่ยว

(1) วิธีสังเกตผลแก่ คือ หลังจากดอกบานประมาณ 3 เดือน ขนาดผลโตเต็มที่ สีเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีแดงเข้ม ฐานของหนามที่เปลือกขยายออก ร่องหนามต่างออกเห็นได้ชัด

(2) เก็บในช่วงแดดไม่จัด หลังเก็บผลลึนจี้จากต้นแล้ว นำไปรวมในที่ร่ม ทำการตัดแต่งข้อผล คัดขนาด และจัดชั้นคุณภาพ

(3) การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อรักษาคุณภาพควรเก็บไว้ที่อุณหภูมิไม่เกิน 20 องศาเซลเซียส

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า

“ลีนจิ้นครพนม หรือ Nakkhonphanom Lychee หรือ Lychee Nakkhonphanom”

(2) การใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ให้ใช้สำหรับผลผลิตลีนจิ้นครพนม ที่จำหน่ายในช่วงเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนครพนม มีลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูง สภาพภูมิประเทศแบ่งเป็น เขตตอนเหนือ ที่มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินสูงและที่ดอน มีป่าไม้สลัดกับพื้นที่ราบที่ใช้ทำนา มีแม่น้ำสงครามและแม่น้ำอุบลไหลผ่าน และเขตตอนใต้ เป็นพื้นที่บริเวณใกล้แม่น้ำโขงทางทิศตะวันออก เป็นที่ราบลุ่ม

ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในเขตตอนใต้ทางฝั่งทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงและพื้นที่ตอนบางส่วน ลักษณะดินเป็นดินร่วนผสมลูกรัง

ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลขามเฒ่า ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุม และอิทธิพลจากป่าไม้และเทือกเขาจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งพายุจากทะเลจีนใต้ที่เคลื่อนผ่านหรือเคลื่อนเข้าใกล้ ทำให้มีฝนตกชุกในฤดูฝน และมีอากาศเย็นในฤดูหนาว

จากลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศดังกล่าว ทำให้ลีนจิ้นที่ปลูกในพื้นที่ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีรสชาติและลักษณะที่แตกต่างไปจากลีนจิ้นที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดอื่น กล่าวคือ มีทรงผลรูปไข่ ใหญ่ผลกว้าง ปลายผลมนป้าน หนามทุ่และห่าง เปลือกแดงอมชมพู เนื้อผลแห้งสีขาวขุ่น รสหวานอมเปรี้ยว น้ำน้อย เห็นล่องชาดชัดเจน ผลโต เป็นต้น

ประวัติความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ.2499 ที่วัดศรีเทพประดิษฐาราม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีญาติโยมนำลีนจิ้นมาถวายหลวงปู่จันทร์ (เจ้าคุณसारภานมูณี) เจ้าคณะจังหวัดนครพนม เมื่อท่านได้ฉันแล้วเห็นว่ารสชาติดี จึงได้นำเมล็ดลีนจิ้นนั้นให้พระเถรและญาติโยมนำไปปลูก แต่มีเพียงสามเถรวีระ สุทธิสม ที่ได้นำเมล็ดพันธุ์ลีนจิ้นไปให้โยมพ่อ – แม่ คือ นายอวนและนางสว่าง สุทธิสม ปลูกในบริเวณบ้าน ที่บ้านนาโดน ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพาะเมล็ดปลูกได้ต้นลีนจิ้น 10 ต้น

ต่อมาปี พ.ศ.2533 – 2535 กรมวิชาการเกษตรโดย สถานีทดลองพืชสวนนครพนม ได้ทำการศึกษา และคัดเลือกพันธุ์ลิ้นจี่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ 2 สายพันธุ์ คือ นครพนม 1 (นพ.1) และ นครพนม 2 (นพ.2) จากนั้นได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบลิ้นจี่ทั้ง 2 สายพันธุ์ พบว่า พันธุ์นครพนม 1 มี ลักษณะที่ดีกว่าทั้งปริมาณและคุณภาพผลผลิต จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและเสนอเป็นพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการ เกษตร ในปี 2536 โดยใช้ชื่อพันธุ์ว่า “ลิ้นจี่ นพ.1” ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ลิ้นจี่พันธุ์นาโดน” หรือ “ลิ้นจี่บ้านนา โดน” ตามสถานที่กำเนิดและพื้นที่ปลูก

ด้วยความอร่อยและควมมีชื่อเสียงของลิ้นจี่นครพนม จึงได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคและได้มีการ จัดงานเทศกาลลิ้นจี่นครพนม หรือเรียกกันว่า “งานวันเทศกาลลิ้นจี่บ้านนาโดน” ซึ่งจัดช่วงวันสงกรานต์เป็น ประจำทุกปี

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิตลิ้นจี่นครพนม ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ลิ้นจี่นครพนมจะต้องมีการผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกปลูกลิ้นจี่ นครพนม รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิต และระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่นครพนม
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่นครพนม
